

Πάσχα στην Κέρκυρα του 19ου αιώνα από το ημερολόγιο του Π. Σαμαρτζή

Μεγάλη Παρασκευή, 13 Απρίλη του 1856

Ήταν η Αγία και Μεγάλη Παρασκευή δια το πάθος του Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού. Τα πάντα ήσαν κλεισμένα και ήτον και η αγορά εις Άγιον Ρόκον, αλλά δεν εβαστάχθη ως άλλοτε. Ήτο δε διδαχή δια το αυτό πάθος εις την Εκκλησίαν της Μητροπόλεως Σηπλαιωτίσσης την οποία εξεφώνησε ο Αιδεσιμότητος Ιερέυς Γαρνέλης, το δε εσπέρας έγινε λιτανεία από την Εκκλησίαν του Αγίου και θαυματουργού Σπυρίδωνος ήτις άρχισε τας ώρας 9 τη νύκτα και διήρκεσε έως τας 12 ½ το μεσονύκτιον. Αλλά πριν αρχίσει η λιτανεία άρχισαν οι ψιθυρισμοί δια τας θέσεις, διότι είχαν να κάμουν όλοι οι Ευγενείς. Οι μεν ήθελαν να υπάγουν εις το δείνα μέρος, οι δε εις το άλλο και τέλος έπαυσαν.

Ήσαν δε και οι σκόλαι και τα φλάμπουρα όλων των Εκκλησιών, μετά η Μουσική παιανίζουσα, όπισθεν ήτο το σώμα των Ευγενών και μετά ταύτα όλοι οι άλλοι. Όταν υπήγαν κάμποσοι δια να κάμουν παρρησία με τα κεριά τους, οι Ευγενείς τους εμπόδισαν, αλλ' αυτοί έοβησαν τα κεριά τους και τους άφησαν μόνους τους. Όπισθεν ήτο το σώμα των εμπόρων όπου έφυγαν κάμποσοι και από αυτούς. Τα περισσότερα σπίτια είχαν εις τα παράθυρα λαμπάδες από το μέρος που επερνούσε η λιτανεία, εις δε το μέρος του κυρίου Παραμυθιώτου του ήλθε λιποθυμία ενός Ιερέως Τίνου. Ευθύς έτρεξεν ο λαός και τον εσώκωσαν, όπου τον έκαμαν και συνήλθε. Προς το μέρος της αγοράς του ήλθε λιποθυμία άλλου Ιερέως. Έκαμαν τον γύρον από τα τείχη και προς το μέρος της Σηπλιάς εκβήκαν οι στρατιώται της Berkshire Milizia και παρουσίασαν τα όπλα. Έκαμαν τον γύρον του Αγίου Αντωνίου, την αγοράν, την οδόν των Υδάτων, όλον τον γύρον της Πλατείας και τέλος επανήλθον εις την Εκκλησίαν. Πλην ήσαν οι Ευγενείς μόνους και κανενός δεν ήρεσε αυτή η λιτανεία. Και πότε έγινε καλό πράγμα εις...

Μεγάλο Σάββατο, 14 Απρίλη του 1856

Εις το διάστημα της Αναστάσεως ήτις έγινε τας 11 π.μ., έφεραν εις την Αστυνομίαν άνθρωπόν τινα, οστις περνών από μέρος τι, εξ απροσεξίας του έρριξαν μία ξέστα και του άνοιξαν το κεφάλι. Ευθύς έκραξαν τον ιατρόν και τον είδε και του διώρισεν τα χρειζόμενα. Έτρεξαν οι χωροφύλακες και εσύλλαβαν αυτόν που έρριξε την ξέστα και τον έφεραν εις την Αστυνομίαν. Εις δε την στιγμήν της Αναστάσεως οι στρατιώται της Σηπλιάς, οίτινες ήσαν της Middlesex Milizia εστραβοστόμησαν με το να μην τους είχαν ειδοποιήσει. Προς το απόγευμα έφεραν εις την Αστυνομίαν ένα παιδί μικρό, το οποίον βαρών με πιστόλιον του κόπηκε το δάκτυλο και έκραξαν αμέσως τον ιατρόν. Τις οίδε αν ελαβώθησαν και άλλοι!

Δευτέρα του Πάσχα, 16 Απρίλη του 1856

Έγινε λιτανεία έξω εις χωρίον Κορακιάνα, όπου ήσαν συναγμένα όλα τα πλησιέστερα χωρία. Είχαν καλεσμένην την Φιλαρμονικήν Εταιρίαν, προσέει δε υπήγε πλήθος λαός με αμάξια και ίππους από την χώραν και έγινε μια λαμπρά λιτανεία, όπου ποτέ δεν έγινε τοιαύτη. Αφού ετελείωσε, της είχαν της Φιλαρμονικής έναν καλόν δείπνον, όπου έφαγαν και εκόρτασαν. Και προς τας 9 της νυκτός ήλθαν εις την χώραν. Εμπρός ήσαν μερικοί ίπποι και όπισθεν αι άμαξαι με την Μουσικήν παιανίζουσα.

Μεγάλη Τρίτη, 30 Μάρτη 1865

Εκβήκεν ειδοποιήσεις δια σάλπιγγος με τρεις στρατιώτας και τινος λοχίου χωροφύλακος, δηλοποιούσα ότι απαγορεύονται κατά την ημέραν του Μεγάλου Σαββάτου και της Αναστάσεως, η χρήσις των όπλων και το ρίψιμον διαφόρων αντικειμένων εκ των παραθύρων .. Αλλ' ακολούθως, μέλη τινά εκ της πάλαι Εταιρείας Κοινοίτιος, έκαμαν αναφοράν προς τον Νομάρχη, όπου υπέγραψαν κάμποσοι. Τις οίδε τέλος τι απέγινε.

Κυριακή του Πάσχα, 4 Απρίλη του 1865

Ήτο το Άγιον Πάσχα, όπου προς το μεσονύκτιον έμελλε να γίνει η Ανάστασις του Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού, εντός του Παλιού Φρουρίου, εις το επίπεδον, παρά του Ευλαβεστάτου Ιερέως Ιεροθέου και του Διακόνου του Γενναδίου Πηλού. Οι στρατιώται, εν πλήρει στολή, έκαμαν εν τετράγωνον, ούσα η χωροφυλακή από το εν μέρος, από το άλλον το πυροβολικόν και εις το μέσον το 1ον Τάγμα μετά της σημαίας και έμπροσθεν αυτών ήτον ο Ιερέυς του Στρατού Ιερόθεος μετά του Διακόνου, έχοντες εμπρός των μίαν τράπεζαν με την εικόνα της Αναστάσεως, με λαμπάδας και έμπροσθεν του Ιερέως ήσαν όλαι αι Αρχαί, ως ο Νομάρχης Μαυροκορδάτος, ο Στρατηγός Πίσσας, ο Φρούραρχος Κουβαράς μετά του Επιτελείου του, ο διοικητής της χωροφυλακής Κροκίδας, ο Αστυνόμος Κατζικόπουλος, διάφοροι Κύριοι και Κυρίες με τας λαμπάδας των και πλήθος λαός, οίτινες είχαν υπάγει δια περιέργειαν. Τριγύρω των τειχών είχαν νταβάδες με κατράμι οίτινες έκαμαν αδιακόπως και άμα ο Ιερέυς είπε «Ανάστα ο Θεός», ευθύς η Ακρόπολις κανονιοβόλησε 21 κανονιοβολισμούς. Ακολούθως κανονιοβόλησε και το κόπτερον «Γλαύκος» και ούτω έγινεν η Ανάστασις, όντε όλοι χαρούμενοι, φιλιούντες ο εις τον άλλον αλλά Λειτουργία δεν έγινε. Μετά ταύτα διελύθησαν και ανεχώρησαν έκαστος εις τα ίδια, πηγαίνοντες να φάγουν τσιλίχουρδα.

Ποιος ήταν ο Π. Σαμαρτζής

Ο Παναγιώτης Σαμαρτζής του Σπυρίδωνος γεννήθηκε στα Γιάννενα το 1797. Στην Κέρκυρα έζησε από το 1823 ως το θάνατό του το 1871 και με μορφή ημερολογίου, κατέγραφε λεπτομερειακά τις «Καθημερούσιες Ειδήσεις», τα συμβαίνοντα γεγονότα στο νησί από το 1854 ως το 1867.